

توصیه‌هایی برای چگونگی دیدارهای ضروری

از آنجا که معلوم نیست بشر چه زمانی خواهد توانست با کشف داروی قطعی یا واکسن مؤثر کرونا را شکست بدهد یا آن را مهار کند دستورالعمل‌های موقت و محدودیت‌های سخت با شدت اولیه، قابل برقراری و تداوم نیست، بنابراین باید نهائیتا با کرونا کنار آمد و با وجود تهدیدهای آن کار و زندگی را ادامه داد. بدیهی است که در عین حال باید سازوکاری پیشه کرد که این تهدیدها و خطرات به حداقل برسد. به همین دلیل فکر می‌کنم رویکرد توصیه‌ها را از ایجاد نگرانی و ترس، که لازمه دوران اولیه شیوع بیماری بود باید به‌سمت کنارآمدن و قابل اجرا کردن آنها سوق داد. برای این کار اول باید فهم از ماهیت و میزان خطر را به اندازه کرد.

چندی پیش به یکی از مقامات وزارت بهداشت گفتم که بد نیست یک بار آمار مرگ و میر روزانه شهروندان در ایران به‌صورت تفکیکی براساس علت واقعی مرگ استخراج و اعلام شود تا سهم مرگ‌ومیر روزانه کرونا و رتبه آن در بین علل مرگ‌ومیر روشن شود. این کار کمک می‌کند که درک از اندازه خطر قدری واقعی‌تر شود. حقیقت آن است که وقتی خطر خیلی بیش از اندازه واقعی آن بزرگ فهمیده شود موجب اختلال در ذهن مردم برای تنظیم رفتار خود می‌شود. یک عده مستاصل می‌شوند و یک عده دیگر واکنش دفاعی بی‌خیالی را برمی‌گزینند، هر دو به این دلیل که کاری از دست ما برنمی‌آید.

اکنون نزدیک به دوماه ونیم از شیوع کرونا می‌گذرد. در دو ماه اول، مراکز درمانی کشور بخصوص بخش دولتی کارهای عادی خود را جز در موارد اورژانس تقریباً تعطیل کردند و به بیماران کرونایی پرداختند. بیماران علامت‌دار را که دچار درگیری ریوی نسبتاً شدید یا دچار تنگی نفس بودند بستری کردند و بقیه را به خانه فرستادند تا براساس یک آموزش حداقلی خودشان را قرنطینه کنند. در حقیقت ما نه مثل برخی کشورها قرنطینه کامل کردیم و نه مثل بعضی دیگر بیماربایی، البته نتیجه کار در مجموع بد نبوده است. نه تنها کار از دست در رفته بلکه بیماری تا حدی مهار شده است. چرا؟ دقیقاً دانسته نیست. ولی به‌نظر می‌رسد که قابلیت سرایت بیماری به آن اندازه که ابتدا تصور می‌شد، نبوده است. در کنار تلفات تأثر انگیز کادر درمان این واقعیت را نیز شاهد هستیم که بخشی از کادر درمان که در تمام این مدت با بیماران کرونایی سروکار داشته‌اند مبتلا نشدند (یعنی تیت‌ر آنتی‌بادی آنها بالا نرفته است). این در حالی است که محافظت شخصی صد درصد، وقتی دفعات و طول مدت تماس با بیماران زیاد می‌شود، عملاً حاصل نمی‌شود. افراد ناقل در سطح جامعه چرخیدند ولی گسترش انفجاری رخ نداده است. به‌نظر می‌رسد توصیه‌های بهداشتی خیلی مؤثر بوده است و بخش بزرگی از مردم به این توصیه‌ها تا حد زیادی عمل کرده‌اند. ماندن در خانه، نرفتن به سفر و پرهیز از دیدارهای غیر ضرور همچنان توصیه‌های درستی هستند ولی چون در درازمدت قابل انجام نیستند بتدریج بی‌اثر می‌شوند. توصیه‌ای که قابل انجام نباشد وقتی به‌صورت پررنگ در کنار توصیه‌های قابل انجام قرار بگیرند، موجب بی‌اعتنایی به آن می‌شود.

اکنون که بتدریج روال کسب و کار به حالت عادی بازمی‌گردد و مردم ناگزیر تماس حضوری بیشتری با یکدیگر پیدا می‌کنند به‌طور طبیعی به این فکر می‌افتند که دیدارهای خانوادگی را نیز از سر بگیرند. این دیدارها و دورهمی‌ها تا زمانی که کرونا شایع است همچنان باید محدود باشد ولی نمی‌توان این محدودیت را در درازمدت و به‌صورت کامل اعمال کرد. حالا بد نمی‌شود، باید برای انجام آن دستورالعمل داشت. عمل به این توصیه‌ها برای حفظ سلامتی لازم است و من طبق وعده‌ام در یادداشت قبلی به‌صورت حداقلی مواردی را مطرح می‌کنم تا ان شاءالله توسط کسانی که این وظیفه مشخصاً برعهده آنهاست تکمیل شود.

بسیار گفته شده است و بازهم لازم است گفته شود که ویروس در دهان، حلق، بینی و ترشحات بیمار دارای علامت یا بدون علامت(ناقل) وجود دارد و هرگاه این ترشحات وارد مجاری تنفسی یا چشم فرد سالم بشود می‌تواند موجب بیماری وی گردد. عطسه، سرفه، خندیدن و صحبت کردن موجب پرتاب ترشحات می‌شوند. دست بیمار نیز پس از تماس با دهان و بینی یا قرار گرفتن در مقابل آنها درموقع عطسه، سرفه یا خندیدن و صحبت کردن به این ترشحات آلوده می‌شود. ترشحات ممکن است از طریق هوا، سطوح اشیا یا دست و لباس بیمار به فرد سالم منتقل و موجب بیماری وی بشود.

بنابراین با شناخت این مسیرها و توجه به آنها باید مانع انتقال بیماری شد. ملاحظات عملی شامل وظایف میزبان و میهمان به شرح زیر قابل طرح است. باید توجه کرد که هر دو طرف ممکن است ناقل باشند و مراقبت دوجانبه است.

■ میهمان و صاحبخانه هر دو قبل از دیدار دست‌های خود را بشویند یا ضدعفونی کنند و در طول دیدار به‌صورت خود دست نزنند و پس از دیدار یک بار دیگر دست‌های خود را شسته یا ضدعفونی کنند. ■ هنگام ورود، میهمان و صاحبخانه هر دو ماسک داشته باشند و اگر در طول دیدار قصد برداشتن ماسک را داشته باشند فاصله فیزیکی را به اندازه دو متر رعایت کنند. هرگاه ماسک برداشته شده و فاصله فیزیکی کمتر از دو متر است از صحبت کردن با یکدیگر خودداری شود. بدیهی است که از دست دادن و ربوبوسی پرهیز شود.

■ میهمان، ولو اقوام درجه یک و نزدیک، به اتاق پذیرایی یا نشستن در محل یا میلمان میهمان هدایت شود که معمولاً مورد استفاده اعضای خانواده نیست. از پذیرایی میهمان در محل نشستن اعضای خانواده که معمولاً در مقابل تلویزیون است، خودداری شود.

■ بهتر است پذیرایی انجام نشود و اگر انجام شد از ظرفوی استفاده شود که بخوبی شسته شده یا مدتی از آنها استفاده نشده باشد. از ظروف یا ظروفی‌هایی که مدتی در محل نشستن یا تجمع اعضای خانواده بوده است استفاده نشود.

■ میهمان به اندازه مصرف خود میوه و خوراکی برداشته یا جلوی او گذاشته شود. ظرف اصلی میوه و سایر خوراکی‌ها به فاصله حداقل دو متر از محل نشستن افراد قرار داده شود تا هنگام صحبت کردن آنها در معرض آلودگی احتمالی قرار نگیرند.

■ به کودکان آموزش داده شود که به میهمان نزدیک نشوند و اگر به هر حال کودکی نزدیک شد از نوازش و صحبت کردن با او از فاصله نزدیک خودداری شود.

■ اگر میهمان خوراکی‌هایی را که در پیش‌دستی او بود نخورد باید آنها را قبل از مصرف شست و اگر قابل شست‌وشو یا ضدعفونی نیست برای چند روز از دسترس خارج کرد و بعد مورد استفاده قرار داد.

■ اگر غذا خورده می‌شود، همه پیش از غذا دست‌های خود را شسته و با دستمال کاغذی(و نه حوله‌ای که قبلاً به‌صورت زده شده است) آنها را خشک کنند. غذا و خوراکی‌ها روی میز مستقلی چیده شوند و هر یک از افراد غذا و خوراکی‌های خود را برداشته و با فاصله از یکدیگر نشسته و آن را میل کنند. هنگام برداشتن غذا باید از صحبت کردن پرهیز شود.

بر این توصیه‌ها موارد بسیار دیگری می‌توان افزود، اما همین اندازه کلیاتی را به دست می‌دهد که افراد می‌توانند سایر موارد را خود مورد توجه قرار دهند.

■ یکشنبه ۱۴ اردیبهشت ۱۳۹۹

■ سال بیست‌وششم

■ شماره ۷۱۳۳۷

دولت زمین گیر نشد

مرتضی‌گلپور

خبرنگار

کرونا اگر چه همچنان به یک‌ه تازی خود در جهان ادامه می‌دهد، اما مارها حکایت از سیر نزولی آن در ایران دارد. البته بنابر تأکید مسئولان این به معنای غفلت از رعایت پروتکل‌های بهداشتی و طرح فاصله‌گذاری هوشمند نیست، بیره نیست که گفته می‌شود کرونا آرمونی برای ارزیابی کارآمدی نظام‌های سیاسی در جهان شده است. این آزمون البته برای ایران بسیار سخت‌تر هم بود چرا که در مواجهه با تبعات اقتصادی، بهداشتی، فرهنگی و حتی روانی این ویروس، با یک مشکل مضاعف به نام تحریم هم دست و پنجه نرم می‌کند. با این حال اگر چه عملکرد دولت و ستاد ملی مقابله با کرونا خالی از نقد نیست اما اظهار نظر‌ها حکایت از ضایع نسبی از عملکرد دولت دارد و در حقیقت با لحاظ کردن جمیع جهات این عملکرد قابل قبول خوانده می‌شود. این ارزیابی البته محدود و محصور در طیف‌های سیاسی

نقد هست اما عملکردها قابل قبول است

برای ارزیابی کارنامه دولت در مواجهه با کرونا، ابتدا باید بررسی کرد که دولت پیشتر با چه مسائلی روبه‌رو بوده و پس از پشت سر گذاشتن چه مراحل، حال با این مسأله جدید مواجه شده است.

نخستین واقعیت درباره بیماری کرونا این است که نه تنها ایران، بلکه هیچ دولت دیگری تجربه‌ای در این زمینه نداشت. همچنان که خود این بیماری و ویروس، نه فقط ناشناخته بود، بلکه همچنان هم ناشناخته باقی مانده است. نکته مهم دیگر این واقعیت است که دولت در دو سال گذشته با تحریم‌های گسترده‌ای مواجه بود که به نوبه خود ضعف مالی دولت را تشدید کرد. تشدید شدن این ضعف درحالی صورت گرفت که اساساً دولت در ایران، ولخرج است.

دولتی که با این وضعیت مزمن روبه‌رو بود، ناگهان با بحران تازه‌ای به‌نام کرونا هم مواجه شد. اگر این شرایط پیشین را در نظر بگیریم، می‌توانیم بگوییم که کارنامه دولت برای مقابله با این پدیده قابل قبول است. اما باوجود این، نقدها و مسائلی هم وجود دارد که باید لحاظ کرد.

از جمله این مسائل اینکه دولت در تصمیم‌گیری‌های کرونایی خود با تاخیر اقدام کرد یا اگر اقدام کرد، قاطع نبود. به‌عنوان مثال، ابتدا مسافرت‌های عید ممنوع نشد و اعلام شد که ۴۰ درصد کم شده است، اما بعدها ناچار شد به‌طور کلی مسافرت عید را ممنوع کند، درحالی‌که از ابتدا می‌شد با همین قاطعیت عمل کرد. در کنار این، وزارت بهداشت هم نتوانست در روشن کردن مسائل و پاسخگویی به شبهه‌ها و مسائلی که در شبکه‌های اجتماعی مطرح می‌شود، بخوبی عمل کند. بویژه درباره شبهات درمانی یا دارویی، این نهاد نتوانست قاطع باشد. در این میان نباید حمایت قاطع مردم، رهبری و مراجع عظام تقلید از تصمیمات دولت را فراموش کرد. به‌عنوان مثال در زمینه الکل، دیدیم که مراجع تقلید و علما حوصله به خرج دادند تا الکل به‌طور گسترده در کشور تولید و توزیع شود.

باید توجه داشت که اساساً دولت‌ها بویژه در ایران به گونه‌ای نیستند که بتوانند همه کاری را برای همه انجام دهند. از این‌رو طبیعی بود که برخی از مشاغل در این مدت آسیب ببینند. البته معتقدم اگر دولت از گذشته، مس و شانکارها را ساماندهی می‌کرد و با نوعی غربالگری افراد بی‌نیاز را حذف می‌کرد، امروز با فراغ بال بیشتری می‌توانست از مشاغل واقعاً آسیب‌پذیر حمایت کند. باوجود این، اقدامات دولت در مجموع رضایت‌بخش بوده و توانسته در همین شرایط کارنامه قابل قبولی از خود به نمایش بگذارد. این مهم زمانی آشکارتر می‌شود که وضعیت کرونا و البته عملکرد دولت در مقابل آن را با برخی کشورهای اروپایی مقایسه کنیم که به‌لحاظ اقتصادی وضعیت به مراتب بهتری از ما داشته و با فشار مضاعف تحریم هم روبه‌رو نبوده‌ند. به هر روی قطعاً که هیچ عملکردی بدون اشتباه و نقد نیست اما آنچه دولت و ستاد ملی مقابله با کرونا انجام داده به اذعان هر عقل منصفی قابل قبول است.

دولت دیر اما خوب جنید

عملکرد دولت در مقابله با کرونا را با هر شاخصی که بسنجیم، موفق بوده است. این شاخص هم می‌تواند توانایی‌ها و ظرفیت‌های اجرایی و مالی خود دولت باشد و هم عملکرد دولت‌های توسعه یافته در کشورهای دیگر. زیرا برای چنین بررسی اساساً برای سنجش عملکردها، باید دید این اقدامات با توجه به چه امکانات و در چه شرایطی اتفاق افتاده است. به عبارت دیگر، نمی‌توان از کسی بیش از توانش توقع داشت یا نمی‌توان بدون توجه به ظرفیت‌ها و اذیت‌های موجود، انتظار داشت که در بهترین حالت اقدام شود.

از این‌رو وقتی دولت را در مقابله با کرونا موفق می‌دانیم، این موفقیت با توجه به امکانات، ظرفیت‌ها و توان آن بوده است، امکاناتی که در دو سال گذشته بویژه عامل تحریم‌ها نقش زیادی در تحلیل آن داشته است. بنابراین عملکرد دولت در مقابله با کرونا را می‌توان حتی بیش از ظرفیت و توان آن هم ارزیابی کرد.

اما در کنار این موفقیت، یک ضعف بزرگ در کارنامه دولت، تعلل یا تصمیم‌گیری دیر هنگام برای اعمال محدودیت یا قرنطینه است. این سهل‌انگاری و اعلام دیر هنگام شیوع کرونا باعث شد که خسارت‌هایی به مردم و کشور وارد شود. اما باوجود این، اینکه امروز میزان مراجعه مردم به بیمارستان‌ها سیر نزولی دارد، هم مrehون مراقبت‌های مردم و هم تدابیر و تلاش‌های دولت است.

برخی معتقدند دولت هم دیر قرنطینه را اعلام کرد و هم زود آن را پایان داد. اما در پاسخ به بخش دوم این انتقادها باید گفت برقراری طولانی در قرنطینه، می‌تواند شرایط به مراتب بدتری را نسبت به خود کرونا برای اقتصاد کشور رقم بزند. بنابراین طبیعی است که دولت به این قسمت از بحران نیز توجه ویژه‌ای داشته باشد. اینجا است که نقش مردم در مراقبت‌ها و پیشگیری‌ها پررنگ‌تر می‌شود. چرا که اگر در پایان قرنطینه، مردم مراقبت نکنند، بار دیگر امکان گسترش و هجوم این بیماری وجود دارد. بنابراین، می‌شود گفت دولت دیر جنید، اما خوب جنید.

همه اینها به این معنی نیست که نسبت به ابتدای انقلاب، مدیریت در کشور ما پیشرفت قابل انتظاری داشته است. زیرا ۴۰ سال زمان اندکی نیست و در این زمان توفیقات مدیریتی ما می‌توانست به مراتب بیشتر و بهتر از امروز باشد. اما همین تجربه کرونا و هماهنگی و همکاری مدیریتی شکل گرفته در کشور نشان داده است که اگر بخش‌های مختلف وحدت و همکاری را در پیش بگیرند و یکدیگر را تضعیف نکنند، تا چه اندازه می‌توانند برای کشور مفید باشد. این امید وجود دارد که کرونا به همه یادآوری کند که چندصدایی مدیریتی و سیاسی در کشور تا چه اندازه برای کشور مضر است و می‌تواند سبب تضعیف همه ارکان کشور شود.

کارشناسان و فعالان سیاسی در گفت‌وگو با «ایران» عملکرد دولت در مواجهه با کرونا را ارزیابی کردند

حامی دولت نیست و برخی چهره‌های منتصف با گرایش سیاسی متفاوت از دولت هم به آن اذعان دارند. چنانکه مرضیه وحید دستجردی وزیر بهداشت دولت محمود احمدی‌نژاد هم اخیراً در یک برنامه رادیویی گفته بود: «در کشور سیستم مراقبت‌های بهداشتی اولیه بسیار قدرتمندی وجود دارد که نماینده سازمان جهانی بهداشت نیز آن را تأیید کرد و قطعاً آمار وزارت بهداشت بر مبنای صحیح و واقعیت است.» زهره الهیان منتخب اصولگرای تهران در مجلس یازدهم که پزشک و متخصص بیماری‌های داخلی است هم در این باره به تسنیم گفته است: «در مجموع عملکرد نظام سلامت کشور مانست به بسیاری از کشورهای دیگر از جمله آمریکا و کشورهای غربی بهتر و مؤثرتر بوده و از طرف دیگر کمک نیروهای داوطلب و مردمی و خبریه که با تولید ماسک و خدمت‌رسانی به بیماران در بیمارستان‌ها و همچنین مشارکت نیروهای مردمی و بسیج در طرح غربالگری از نقاط مثبتی است که به اعتراف سازمان بهداشت جهانی این عملکرد موفق می‌تواند به یک الگوبرای

تدبیر شایسته برای سلامت و معیشت

کرونا آزمونی برای نمایش کارآمدی دولت‌ها برای مقابله با این پدیده و تضمین سلامت و بهداشت جامعه است. پس از برگزاری انتخابات مجلس، جمهوری اسلامی ایران نیز به‌طور جدی وارد مقابله با کرونا شد. جلسات مفصل دولت برای تدبیر امور و تصمیماتی که اعلام می‌شد، ابعاد اجتماعی، دینی، مذهبی و رفاهی مردم را در بر می‌گرفت. مردم همکاری کردند و دولت نیز به نوبه خود برای مقابله با ابعاد همه جانبه این پدیده بسیار با تدبیر عمل کرد. هرچند وجود زیرساخت‌های سلامت در ایران که با استانداردهای جهانی قابل مقایسه است، باعث شد که دولت هر چه بیشتر در مقابله با کرونا به توفیقاتی دست یابد، به‌طوری که سازمان بهداشت جهانی نیز به دستاوردهای ایران در این زمینه اعتراف کرد.

در این میان، در ایران همانند همه کشورهای جهان دوگانهای مطرح می‌شد مبنی بر اینکه اگر مردم به قرنطینه‌بروند، ممکن است جانشان حفظ شود، اما نان و معیشت‌شان در خطر می‌افتد. دولت در این دو قطبی با تدبیر عمل کرد، به‌گونه‌ای که هم جان مردم در سلامت بماند و هم معیشت مردم تأمین باشد. کنترل‌های اولیه لازم بود و از قضا همان کنترل‌های اولیه باعث شد توفیقات خوبی برای مهار کرونا به‌دست بیاوریم. از سوی دیگر، ورود سپاه، ارتش و نیروهای مردمی به کمک دولت، نمایش بسیار خوبی از همبستگی ملی را نشان داد و روزبه‌روز که جلوتر می‌رفتم، توفیقات دولت بیشتر می‌شد. حمایت رهبر معظم انقلاب از تصمیمات ستاد ملی مقابله با کرونا بر قدرت، قوت و مشروعیت ستاد افزود، به‌طوری که در سراسر کشور هیچ جمع یا گروهی به‌سمت نافرمانی مدنی پیش نرفتند.

از سوی دیگر تأمین کالاهای اساسی و قسقه‌های پر از کالای فروشگاه‌ها نمای دیگری از کارآمدی دولت را بازتاب داد. این درحالی بود که مردم از طریق رسانه ملی و رسانه‌های دیگر در جریان وضعیت فروشگاه‌ها و تأمین کالاهای مورد نیاز مردم در شرایط کرونایی قرار گرفتند. در آمریکا مردم شاهد بودند که تحلیل رئیس جمهوری آمریکا باعث افزایش تلفات کرونایی در این کشور شد. همچنین با توجه به‌وضعیت کشورهای اروپایی نظیر اسپانیا و ایتالیا، امروز در تهران صدها تخت بیمارستانی خالی است، درحالی‌که در کشورهای اروپایی اکثر تخت‌های بیمارستانی اشغال شده‌اند و به‌همین دلیل از پذیرش بیماران جدید خودداری می‌شود. در مجموع، موضوع کرونا آزمونی برای دولت و ملت ما بود که نشان داد ما در اوج تحریم‌ها و برخورد‌های نظامانه اروپا و آمریکا، کشوری سرب پا و نظامی مقتدر و پای کار هستیم مردم و دولت در کنار یکدیگر، پای کار ایستادند. ضمن اینکه با فرارسیدن ماه مبارک رمضان جنبش کمک مؤمنانه نتوانست اقشار آسیب‌پذیر را تحت پوشش قرار دهد. این امر علاوه بر تمهیداتی بود که دولت در زمینه کمک به اقشار ضعیف، مانند وام یک میلیون تومانی یا دیگر تدابیر به کار برد. در مجموع نحوه مقابله با کرونا را یک توفیق دولت و ملت می‌دانم و معتقدم ملت سرافراز ایران باید افتخار کنند که در نظام ولایت فقیه، نظم علمی و فنی برقرار است و ما با آخرین استانداردهای پزشکی توانستیم سلامت مردم را تأمین کنیم.

موفقیت‌ملی

این مصرع حضرت حافظ به‌عنوان یک مثل برای یافته در اوصاف در داوری معروف است که «عیب می‌جمله بگفتی هنرش نیز بگو». در موضوع درگیری کشور با بیماری کرونا نیز همین موضوع در خصوص عملکرد دستگاه‌های درگیر با این بیماری و در رأس آنها دولت مطرح می‌گردد. به عملکرد ماه‌های اخیر دولت نقدهایی قابل طرح است و می‌شود انگشت روی نکته‌های زیادی گذاشت که امکان عملکرد بهتر در آنها وجود داشته. اما مسأله کلی این است که بیماری با مدیریتتی که صورت گرفته رو به‌سمت کنترل است و موضوع از دو جنبه دارای اهمیتی مضاعف می‌دهد می‌تواند که در صورت گرفته کار بزرگ و قابل تکریمی بوده است؛ اول در قریاس با عملکرد کشورهای دیگر و خصوصاً قدرت‌های بزرگ اقتصادی و صنعتی دنیا و دوم هم با توجه به فشارهای بین‌المللی و تحریمی که بر خلاف تمام دنیا روی دوش کشور ما و دستگاه‌های اجرایی ایران در این قضیه وجود داشت.

نه تنها به‌گواه آمارها بلکه به‌گواه گزارش‌های رسمی نهادهای بین‌المللی و در رأس آنها سازمان بهداشت جهانی کشور ما در کنترل بیماری کرونا موفقیت‌های چشمگیری داشته و آن هم بدون آنکه امکانات مالی و تجهیزاتی کشورهای دیگر را داشته باشد و حتی بی‌آنکه روی به سیاست قرنطینه یا توسل به روش‌های نظامی بیاورد. در واقع در موضوع کرونا نقدهای درست و منطقی که به عملکرد دولت مطرح هستند نباید اصل ماجرا تلقنی شوند. واصل کاری که صورت گرفته را زیر سایه خود ببرند. حتی با لحاظ صحت این نقدها باید توجه شود که آنها حاشیه‌های موضوع هستند و اصل در اتفاقی که رخ داده موفقیتی است که نه تنها نصیب دولت بلکه نصیب نظام جمهوری اسلامی و مردم ایران شده است.

اینکه ایران دو ماه قبل دومین کشوری بود که کرونا در آن شیوع عمومی پیدا کرد و اکنون به لحاظ آمار مبتلایان و قربانیان در بین ۱۰ کشور اول دنیا هم نام آن دیده نمی‌شود مسأله اصلی است که باید مورد توجه ناظرانی که در این حوزه به اظهار نظر و موضع‌گیری می‌پردازند قرار بگیرد. چه اینکه ما در شرایطی به سر می‌بریم که مسأله مدیریت وضعیت کشور و اموری که به دولت مربوط می‌شود تنها به همین بازه زمانی شیوع کرونا محدود نیست و تازه بخشی از آن بعد از پایان کرونا خود را نشان خواهد داد. با چنین وضعی موفقیت دولت در اداره کشور بیش از هر زمان دیگری یک موفقیت ملی برای آحاد ایرانیان و کلیت نظام محسوب می‌شود.

http://irannewspaper.ir

editorial@irannewspaper.ir

کشورهای دیگر تبدیل شود.» علی‌شکوری را اگر چه دبیر کل حزب اصلاح طلب اتحاد ملت است اما هم‌زمان پزشک و عضو کمیته کرونای بیمارستان سینای تهران هم هست. اوهم پیش از این در گفت‌وگو با «ایران» گفته بود: «خوشبختانه عملکرد دولت و ستاد ملی مقابله با کرونا بتدریج بهتر و بهتر شده است. البته تعطیلات عید هم کمک خوبی بود. اختلاف نظر‌ها که فروکش کرد عملکردها بهتر شد. الان هم از منظر حضور در کمیته کرونای بیمارستان سینا که بیمارستان بزرگی در جنوب تهران است و دارد به بیماران مبتلا به کرونا خدمات می‌دهد باید بگویم که شاهد کاهش مراجعات در یک هفته گذشته بوده‌ایم و بیش از نیمی از تخت‌هایی که برای پذیرش بیماران کرونایی در نظر گرفته شده بود خوشبختانه خالی است و با کمبودی در سرویس دهی به بیماران کرونایی مواجه نیستیم.» در ادامه ارزیابی چند فعال سیاسی دیگر هم در همین باره آمده که اگر چه عملکرد دولت را خالی از نقد نمی‌دانند اما تأکید دارند دولت عملکرد قابل قبولی را نشان داده است.

در مجموع دولت موفق بوده است

باوجود غافلگیری اولیه دولت و کشور از شیوع کرونا، در مجموع به‌نظر می‌رسد می‌توان کارنامه‌ای پذیرفته، همراه با نمرات قابل قبولی را برای دولت در این پدیده متصور بود. اگر چند کشور مانند ژاپن و کره جنوبی را که در این زمینه عملکرد بسیار خوبی داشتند کنار بگذاریم، در مقایسه با سایر کشورها، بویژه کشورهای توسعه یافته، آن هم در شرایط تحریم، دولت در ایران نتوانست با تدبیر و انگیزه

بیشتر و بهتری با این بیماری جدید مقابله کند.

اما در کنار این توفیقات و دستاوردها، چند نکته نیز وجود دارد که باید پاسخی برای آنها ارائه شود. زیرا ارائه نشدن پاسخ، باعث خواهد شد که این سوالات همچنان در ذهن شهروندان باقی بماند.

یکی از این نکات این واقعیت است که ما در ابتدای ماجرا نتوانستیم بموقع برای مبارزه با کرونا اقدام کنیم. زیرا مطابق اخباری که هسته و گریخته منتشر می‌شود، به نظر می‌رسد دولت با مقداری تأخیر مقابله با این بیماری را آغاز کرد که این تأخیر باعث شد میزان تلفات کرونایی در برخی استان‌ها مانند قم و گیلان افزایش یافته و مشکلات زیادی برای مردم و کشور ایجاد شود.

ا ما پس از آغاز تقابل دولت با این مسأله، تأمین اقلام و نیازهای بهداشتی و درمانی و در کنار آن، تلاش‌های کادر درمانی و پزشکی و پرستاری کشور، قابل تقدیر و ستایش است.

موضوع دیگری که به ستاد مقابله با کرونا و دولت بازمی‌گردد، این است که از ابتدای شیوع، مسأله قرنطینه مانند کشورهای دیگر جدی گرفته نشد. این مسأله باعث شد که برخی از مردم این بیماری را جدی نگیرند و به‌دنبال آن، تعداد افراد مبتلا افزایش یابد. به تازگی نیز ستاد مقابله با کرونا فعالیت‌های مشارکتی را متوقف کرد که اساساً غیر ضرور محسوب می‌شوند و بسته بودن آنها خلی به جامعه وارد نمی‌کند. صدور اجازه فعالیت این مشاغل باعث شد که امروز تهران فرق جدانی با قبل از کرونا نداشته باشد و ما شاهد همان ترافیک و همان رفت و آمد مردم هستیم. بازگشایی تفرجگاه‌ها و پارک‌ها نیز از جمله کارهایی محسوب می‌شود که باعث کاهش فعالیت‌های مشارکتی نباشد، بلکه نشانگر نوعی سهل‌انگاری‌ها و ساده‌انگاری است که در کشورهای دیگر کمتر دیده می‌شود.

باوجود همه این‌ها، دولت نتوانست به اندازه توان و وسع مالی خود از بسیاری از مشاغل یا نیازمندان حمایت کند که در جای خود قابل تقدیر است. بخصوص که می‌دانیم به‌لحاظ اقتصادی به‌خاطر تحریم‌ها دولت و کشور با مشکلات عدیده‌ای دست و پنجه نرم می‌کند. باوجود این، همچنان معتقدم که بازگشایی برخی از مشاغل می‌توانست صورت نگیرد.

کشور زمین گیر نشد

سیر ادامه‌دار روند کاهشی آمار مبتلایان و قربانیان کرونا در ایران موضوعی نیست که به همین راحتی محقق شده باشد. به راحتی قابل تصور است که مجموعه دولت و ستاد ویژه کرونا با چه حجمی از تلاش و مجاهدت پیگیر نتوانسته‌اند اوضاع کشور را در مهار کرونا به این موقعیت برسانند. در میدان مبارزه با کرونا و مهار این بیماری ما صرفاً با یک تلاش پزشکی مواجه نبودیم. هر چند فعالیت‌های جهادگونه انجام شده در بخش سلامت جامعه و کشور رأس کارها را تشکیل می‌داد. اما کرونا آن‌طور که بر همگان واضح است، به عنوان پدیده‌ای فراتر از یک بیماری، حوزه‌های مختلف اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و فرهنگی را متأثر از خود کرده و به همین اعتبار هم عملکرد دولت را باید در همین منظومه و مجموعه حوزه‌ها تفسیر کرد.

اقتصاد کشور در شرایط شیوع کرونا قطعاً ضریات سختی خورد اما مهم این است که زمین گیر نشد. اهمیت این اتفاق در آنجاست که به یاد بیاوریم فشارها و تحریم‌های آمریکا قرار بود کشور ما را در همان شرایط عادی به زمین بزند اما حتی در دوران کرونا نیز این اتفاق نیفتاد و دولت و مجموعه دستگاه‌ها موفق به اداره کشور شدند. در حوزه‌های اجتماعی نیز تقابل‌ها و شکاف‌هایی که عمدتاً در برخی کشورهای غربی شاهد بودیم، در ایران ندیدیم یا اگر چیزی از این منظر بروز پیدا کرد آنقدرها دارای عمق نگران کننده نبود. در نهایت این وضعیت در حوزه سیاسی و خصوصاً سیاست خارجی تأثیرات خود را نشان می‌دهد و آن مربوط به جایی است که در عمل شیوع کرونا نمی‌تواند آنقدر که دشمنان ایران انتظار داشتند، بهانه را برای سیاه‌نمایی و ضعیف نشان دادن مدیریت داخلی کشور به دست آنها بدهد.

کاهش مداخلی مبتلایان و قربانیان کرونا و به صفر رساندن آنها البته اولین مرحله مبارزه با این بیماری و آثار آن است. پس از پایان دیر یا زود این اپیدمی در کشور تازه دورانی تازه برای زودن آثار منفی این بحران از کشور آغاز خواهد شد. دورانی که مانند بازسازی پس از یک جنگ نیاز به مشارکت همگانی، عمومی و ملی دارد. عاملی که برخی نقدهای تهاجمی فعلی که بدون لحاظ کردن موفقیت‌های صورت گرفته در میدان این مبارزه و در یک چارچوب سیاسی مطرح می‌شوند، می‌توانند به تضعیف آن و در نهایت تضعیف توان ملی در مرحله سازگونا بینجامند. کرونا در ماه‌های گذشته از یک سو محکی بود برای سنجش نظام جمهوری اسلامی کشور در گرداب یک بحران که به نظر می‌رسد در مقایسه با کشورهای بزرگ دنیا در این خصوص نمره خوبی گرفته و از سوی دیگر نیز محکی است برای روشن شدن درایت سیاسی گروه‌های مختلف برای درک موقعیت‌های خطر ملی، چیزی که جای امید است از آن نیز سربلند بیرون بیاییم.

مهدی هاشمی
عضو هیات
مجمع تشخیص
مصلحت‌نظام

کاتم امیرابادی
عضو
شورای مرکزی
حزب مؤتلفه اسلامی

عبدالرضا
هاشمی‌زای
نماینده اصلاح‌طلب
مجلس

مهدی اسماعیل
سعدی
نماینده اصولگرای
مجلس